MAATALOUS

On hyvä, että lihatalot ovat viime aikoina alkaneet mainoskampanjoissaan tuoda enemmän tuotannon alkupäätä esille. **TOIMITUSJOHTAJA ANNE KALLINEN, GALLUP ELINTARVIKETIETO**

Kotieläintukien ennakkoja voi hakea Vipu-palvelussa

Kansallisten kotieläintukien ennakoiden haku jatkuu 21.3.2014 kello 23.59 saakka Vipu-palvelussa.

Maaseutuvirasto Mavista kerrotaan, että viime vuonna lähes 2 000 tilaa jätti ennakkohakemuksensa verkossa. Määrä on noin 40 prosenttia ennakkoa hakeneista tiloista.

Mavi odottaa, että tänä vuonna ennakkoja haetaan sähköisesti perinteistä paperihakua enemmän.

Lähes kaikilla aktiivitiloilla on ensisijaiselle viljelijälle myönnetyt asiointioikeudet, joilla hän voi Vipu-palvelussa hakea tilan tuet sähköisesti tai valtuuttaa neuvojan tekemään haun puolestaan.

Mavi on postittanut kansallisten kotieläintukien tämän vuoden hakuohjeet ja lomakkeen 139 lammastiloja lukuun ottamatta tiloille, jotka viime vuonna ovat hakeneet kansallisia kotieläintukia ja jotka ovat viime vuonna ilmoittaneet haluavansa tukihakumateriaalin postitse.

Ohjeet ja lomake 139 ovat saatavissa myös verkosta.

Mavista kerrotaan, että tänä vuonna Vipu-palvelun suurin muutos on, että peruslohkojen jaot ja yhdistämiset tehdään sähköisesti päätukihaun yhteydessä.

Karttapiirustuksia ja 102C-lomaketta ei aiemmista vuosista poiketen tarvitse toimittaa kuntaan etukäteen maaliskuussa.

Kun peruslohkojen jaot ja yhdistämiset tehdään sähköisesti, ne saavat tunnuksen päätukihakua varten. Kunnan tekemää tunnusta ei näin ollen tarvitse odottaa tukihaun varmistamiseksi.

Viljelijätukien päätukihaku alkaa huhtikuun alussa ja päättyy 30.4. kello 23.59. **MT**

https://vipu.mavi.fi. www.suomi.fi/lomakkeet, hakusana mavi139.

Järki-hanke saa jatkoa

Maatalouden luonnon monimuotoisuuden ja vesiensuojelun edistämiseen keskittynyt Järki-hanke jatkaa saadun rahoituksen turvin vuoteen 2018.

Perusrahoituksen ovat myöntäneet Sophie von Julinin säätiö sekä Louise ja Göran Ehrnroothin säätiö. Lisäksi Suomen Kulttuurirahasto avustaa hankkeen kohderymille tehtävää viestintätyötä vuosina 2014-2015.

Järki-hankkeen toteutus on jaettu kahteen osaan. Luonnon- ja riistanhoitosäätiö vastaa Järki Luonto ja riista -osasta, jonka tavoitteena on edistää maa- ja metsätalouden kokonaisvaltaista luonnonhoitoa ja kestävää riistataloutta.

Järki Ravinteet -osaa toteuttaa Baltic Sea Action Group, jonka tavoitteena on nostaa ravinteita kierrättävä sekä luonnon monimuotoisuutta vaaliva maa- ja metsätalous arvoiseensa asemaan vaikuttamalla Suomen ja EU:n politiikkaan.

Hanke peräänkuuluttaa kokeilevaa otetta maa- ja metsätalouden luonnonhoidon käytäntöihin ja pyrkii nopeuttamaan maatalouden ympäristötoimien käyttöönottoa yhdessä viljelijöiden, virkamiesten, tutkijoiden ja virkamiesten kanssa.

JUKKA LEHTINEN

Kasvinsuojelu kansissa

Peltokasvien kasvinsuojelu 2014 -oppaasta löytyvät kaikki tänä vuonna markkinoilla olevat kasvinsuojeluaineet, niiden käyttösuositukset ja keskimääräiset ainekustannukset. Opas ilmestyi Pro Agria keskusten liiton julkaisuja -sarjassa.

Valmisteet on ryhmitelty viljelykasveittain. Mukana ovat peltokasvien, avomaan vihannesten ja mansikan rikkakasvien, kasvitautien ja tuholaisten torjuntaan tarkoitetut valmisteet.

Lisäksi oppaassa on ohjeita muun muassa oikeista torjuntaajoista viljelykasvin kehitysvaiheen mukaan sekä tautien ja tuholaisten torjunnan kynnysarvoista ja lajikkeiden taudinkestävyyksistä.

Uutena asiana oppaaseen on koottu tietoa eri valmisteiden tehoaineiden niin sanotuista resistenssiryhmistä. Kirjaan on myös päivitetty valmisteiden uudet vesistörajoitukset, joita tulee noudattaa viimeistään vuonna 2015. **MT**

Elävien EU-nautojen massavienti jatkuu Lähi-itään ja Afrikkaan

Joka vuosi sadat tuhannet naudat joutuvat matkaamaan päiväkausia loppukasvatettavaksi ja teurastettavaksi esimerkiksi Algeriaan, Libyaan tai Libanoniin.

KARI SALONEN

Suomalaisnaudat syntyvät, kasvavat ja teurastetaan Suomessa. Miika Niinimäki (vas) haki tiistaina lihanautoja Lankisen tilalta Oripäässä. Oskari Brusila avusti kuormauksessa.

Eurooppalaiset eläinsuojelujärjestöt ovat kritisoineet voimakkaasti joitakin vuosia jatkunutta laajamittaista elävien eläinten vientiä EU:sta Lähi-itään ja Pohjois-Afrikkaan.

EU-komission mukaan unionista vietiin kolmansiin maihin kaikkiaan liki 770 000 elävää nautaa loppukasvatusta ja teurastusta varten vuonna 2012. Vienti jatkuu edelleen.

Kuljetukset autoilla ja laivoilla ovat pitkiä ja saattavat kestää useita päiviä, eikä eläimille taata aina riittävästi rehua, vettä tai kunnollista ilmanvaihtoa, järjestöt syyttävät.

Esimerkiksi toissa vuonna 31 sonnia kuljetettiin Latviasta Turkkiin 4 600 kilometriä. Koska puutteellisten asiakirjojen takia rekka joutui odottamaan rajan ylitystä EU:n ja Turkin välillä 6,5 päivän ajan, eläimet joutuivat olemaan rekassa kaikkiaan 13 päivää.

Järjestöt arvostelevat vientiä myös siksi, etteivät EU-viranomaiset voi taata eläinten hyvinvointia kuljetusten ohella perillä kohdemaassakaan, sillä yhtä tiukkoja vaatimuksia eläinten pidosta ei ole voimassa unionin ulkopuolella.

Elävien eläinten vientiin pois EU:sta liittyy vääjäämättä eettisiä ja eläinten hyvinvointia koskevia riskejä, asiantuntija **Ilkka Pohjamo** MTK:sta sanoo. Hänen mukaansa yksi suomalaisen tuotannon vahvuuksista on paikallisuus.

”Suomalaisnaudat ovat täällä syntyneitä, kasvaneita ja täällä teurastettavia”, Pohjamo sanoo.

”Meillä eläinkuljetuksiin on kiinnitetty paljon huomiota, eivätkä kuljetusetäisyydet ole mitään näihin matkoihin verrattuna.”

Lampaiden vienti kasvaa yhä

Eniten eläviä nautoja kolmansiin maihin vievät Ranska ja Espanja, mutta vientiä on tapahtunut myös muualta unionista aina Baltian maita myöten.

Viennillä haetaan parempaa kannattavuutta, Pohjamo arvioi.

”Naudanlihan tuotannon heikon kannattavuuden kanssa on tapeltu myös muualla Euroopassa kuin vain Suomessa. EU-komissiossakin nähdään hyvänä, että vienti tarjoaa vaihtoehdon EU-markkinoille.”

Myös eläviä lampaita ja sikoja kuljetetaan suuria määriä unionin ulkopuolelle. Vuonna 2012 vietiin yli 1,6 miljoonaa lammasta pääasiassa Libyaan, Jordaniaan ja Turkkiin. Vienti on kasvanut sittemmin: pelkästään viime syyskuussa vientimäärä ylsi liki 250 000 eläimeen.

Vienti verottaa EU-tuotantoa

Laajamittainen elävien eläinten vienti verottaa naudanlihan tuotantoa EU:ssa, joskin tuotanto on ollut vähenemään päin myös muutoin.

Nautojen teurasmäärät laskivat EU:ssa neljä prosenttia 6 038 miljoonaan kiloon tammi–lokakuussa viime vuonna. Suurimmassa tuottajamaassa Ranskassa teurastukset vähenivät viisi, Saksassa neljä ja Italiassa peräti 12 prosenttia.

Tuotanto kasvoi selvästi vain Irlannissa, missä tammi–lokakuussa teurastettiin viisi prosenttia vuodentakaista enemmän, käy ilmi Gallup Elintarviketiedon lihamarkkinakatsauksesta.

Tuotannon ennakoidaan jatkavan vähentymistään useimmissa EU-maissa myös tänä vuonna. **TIINA TAIPALE**

Naudanlihan tuotanto eräissä maissa
tammi–lokakuu 2013

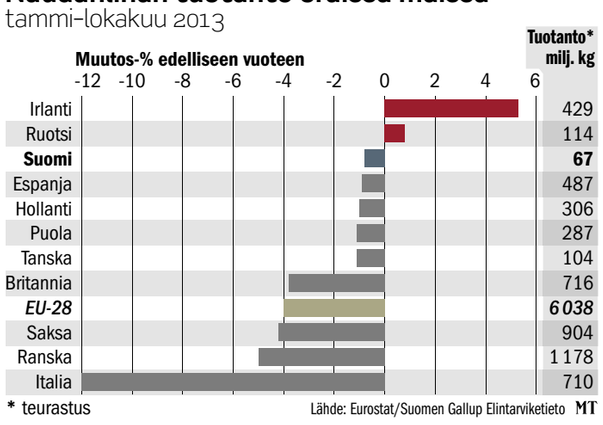

* teurastus Lähde: Eurostat/Suomen Gallup Elintarviketieto **MT**

Nautoja ei juuri viedä Suomesta

Nautojen vienti Suomesta on ollut erittäin vähäistä.

Toissa vuonna vietiin vajaat tuhat jalostusnautaa pääasiassa Venäjälle. Viime vuonna ei viety yhtään nautaa maan rajojen ulkopuolelle, Evirasta kerrotaan.

Suomessa on kaikkiaan vähän yli 900 000 eri-ikäistä nautaeläintä. Vuosittain parisataatuhatta nautaa kuljetetaan teuraaksi ja noin 130 000 vasikkaa välitetään tilalta toiselle loppukasvatusta varten.

Nautojen kuljetuksia kotimaassa säädellään tarkoin. Kuljetusaika pyritään pitämään selvästi alle maksimin eli 14 tunnin, HK Scanin eläinten hankinnasta vastaava johtaja **Veli-Matti Jäppilä** kertoo.

”Kuljetuskalusto on tekniseltä laadultaan sellainen, että esimerkiksi lastaukset sujuvat eläimen kannalta mahdollisimman hyvin. Kuljetusten välillä autot myös pestään ja desinfioidaan ja kuivikkeet vaihdetaan.”

Yhtiö teurastaa nautoja Outokummussa ja Paimiossa.

TIINA TAIPALE

Loppukasvatuspaikoista pulaa Suomen nautatiloilla

Suomessa naudanlihan tuotanto säilyi vuonna 2013 edellisvuoden määrissä eli 80,3 miljoonassa kilossa. Lehmien teurastus pysyi ennallaan, sonnien hieman väheni ja hiehon kasvoi, käy ilmi Gallup Elintarviketiedon lihamarkkinakatsauksesta.

”Vaikka emolehmien määrä on laskenut, lypsylehmien määrä on jopa hivenen lisääntynyt, mikä näkyy myös lihantuotannossa”, toimitusjohtaja **Anne Kallinen** Gallup Elintarviketiedosta kertoo.

Hän ennakoi tuotannon kasvavan tänä vuonna 80,9 miljoonaan kiloon. Lisäys tullee teuraspainon noususta hyvän rehusadon ja rehun hinnan laskun myötä. ”Siemennykset ovat onnistuneet nyt jopa aiempaa paremmin.”

Vasikkavälitys ruuhkautunut

Naudanlihantuotantoon erikoistutaan noin 3 300 suomalaistilalla. Emolehmätilojen määrä pysynee 1 500:ssa, mutta loppukasvatukseen erikoistuneiden määrään ennakoidaan jälleen tuntuvaa, kuuden prosentin laskua 1 830 tilaan. Arviolta 15 prosenttia nuoresta naudasta tulee teuraaksi maitotiloilta.

Pula loppukasvatuspaikoista on ruuhkauttanut vasikkavälitystä jo viime syksystä lähtien. Vasikkaruuhka jatkuu, sillä kasvatuspaikkoja ei Kallisen mukaan ole ollut tarpeeksi tarjontaan nähden.

”Vasikoita on syntynyt entiseen tapaan, mutta yhä useampi lypsykarjatila on luopunut teuraskasvatuksesta”, hän toteaa.

”Samaan aikaan kasvatuspaikat erikoistuneilla nautatiloilla ovat vähentyneet. Paikkoja on poistunut luopumisten myötä, eikä tilalle ole tullut riittävästi uutta kapasiteettia investoinneissa jatkuneen hiljaiselon vuoksi. Varsinkin perinteisen välitysvasikan kysyntä on vähentynyt.”

Asiantuntija **Ilkka Pohjamo** MTK:sta esittää pohdittavaksi, että poikkeustilanteissa välitysruuhkaa voitaisiin helpottaa kokeilemalla vasikanlihan tuotantoa.

”Jos välitys ei vedä, tila voisi kasvattaa vasikkoja laitumella kesän ja myydä ne syksyllä suoraan teuraaksi. Ongelmana on, ettei meillä ole markkinoita vasikanlihalle. Tosin ravintoloissa on herännyt kiinnostusta saada kotimaista vasikkaa ulkomaisen sijaan.”

Tietoa tulevasta tuotannosta

Gallup Elintarviketieto selvittelee maatilojen kehitysnäkymiä. Kysely lähetetään neljälle tuhannelle tilalle. Kallinen toivoo myös nautatilojen vastaavan aktiivisesti.

”On äärimmäisen tärkeää koko ketjun kannalta, että saataisiin selvyyttä tuottajien aikeista jatkon ja investointien osalta. Muutoin arviot tulevaisuudesta ovat aika tyhjän päällä.”

Kallinen uskoo, että tuotantoketjun läpinäkyvyys lisää kuluttajien arvostusta kotimaista naudanlihaa kohtaan.

”On hyvä, että lihatalot ovat viime aikoina alkaneet mainoskampanjoissaan tuoda enemmän tuotannon alkupäätä esille. Se tuo kuluttajien kaipaamaa avoimuutta ja vahvistaa myös tuottajien uskoa kotimaiseen tuotantoon.” **TIINA TAIPALE**

Nautabarometri

■ tammi–joulukuu 2013

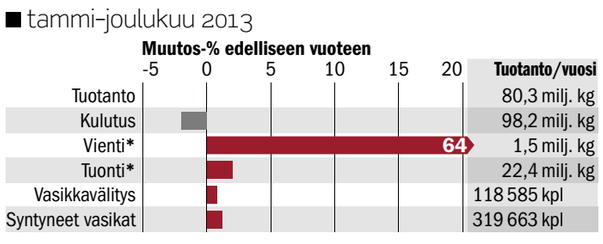

■ loka–joulukuu 2013

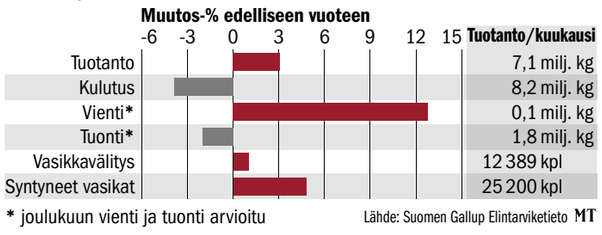

* joulukuun vienti ja tuonti arvioitu Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto **MT**

Uusi yhdistelmäpaalain
John Deere C440R

Uusi tehokkaampi noukin
■ Vahvemmat piikit, yksi piikkirivi lisää
■ Noukin 100 % laakeroitu, ei muovipuslia

Uusi järeämpi sulloja toimii noukinvaunuista tutulla periaatteella
■ Sullojan järeä halkaisija takaa suuren kapasiteetin
■ Rehun sivuttaissiirto tehdään sulloja-akselilla, ei erillisiä sivusiirto ruuveja
■ Sullojan pohjassa kaapimet nopeuttavat rehun siirtoa
■ Valinnan mukaan 13 tai 25 vastaterää

Uusi tukkeumanpoisto
■ Sullojan pohja laskee koko sullojan leveydeltä, työ jatkuu nopeasti

Uusi ohjainmonitori
■ John Deere Implement Display 1100

Uusi voimansiirtolinja mitoitettu jopa 136 kW teholle
■ Valuakselirakenne
■ Heavy Duty Diamond -ketjut

Uusi vakiovarustus
■ Automaattinen ketjuvoitelu ja automaattirasvari laakereille vakiona

JOHN DEERE

Uudessa 440R -sarjassa on käytössä sama noukin ja sullojakonsepti kuin muuttuvakammioisissa testimenestyjissä 960 ja 990. JD 960 saavutti DLG:n käytännön yhden tunnin peltotestissä säilörehulla saavutuksen 53 paalia tunnissa, joiden keskipaino oli 809 kg eli työsaavutus 43 t/h. (DLG testiraportti 6112F)

AGRI MARKET
www.deere.fi